

Soutěž Český med 2018

V tomto článku vám chceme připomenout pravidla pro účast v dalším ročníku soutěže Český med 2018. Zastavíme se u jednotlivých kritérií hodnocení a poskytneme vám některé užitečné informace týkající se prodeje a značení medu.

Pokyny pro zaslání

- pošlejte medy v obchodním balení, jehož součástí musí být i etiketa. Nejmenší balení je půl kilogramu.
- vyplňte přihlášku, kterou též naleznete v příloze
- medy dobře zabalte, aby se nerozbily při přepravě a pošlete na jednu z adres podle způsobu přepravy

Poštovní adresa	Adresa pro silniční dopravce (PDP,...)
Výzkumný ústav včelařský, s. r. o. Dol 94 252 66 Libčice nad Vltavou	Výzkumný ústav včelařský, s. r. o. Dol 94 250 69 Vodochody

- medy pošlete nejpozději do **15. srpna 2018.**

Způsob hodnocení

Zůstává systém bodování dle následujících kritérií

- a) fyzikálně chemické vlastnosti (25 bodů)
- b) povinné údaje na etiketě (25 bodů)
- c) správnost etikety včetně doplňujících údajů (20 bodů)
- d) sensorika (0 až 15 bodů)
- e) celkový estetický dojem (0 až 15 bodů)

Celkový počet bodů	Ohodnocení
92 až 100	Diplom Zlatá medaile soutěže Český med roku 2018 plus 10 ks malých zlatých nálepek s právem dokoupit další
86 až 91	Diplom Stříbrná medaile soutěže Český med roku 2018 plus 10 ks malých stříbrných nálepek s právem dokoupit další

Co je nového v legislativě?

Novelou veterinárního zákona (zákon č. 302/2017 Sb. ze dne 16. srpna 2017, kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony) došlo ke změnám v § 27a, který se týká prodeje malých množství vlastních produktů z prvovýroby.

V novele již nejsou vyjmenovány povinné informace k označování medu. Odkazuje se na označení medu v souladu s požadavky na balené potraviny, tj. zejména nařízením (ES) č. 1169/2011 a zákonem č. 110/1997 Sb. s využitím vyhlášky č. 76/2003 Sb. Tedy došlo ke sjednocení požadavků značení medu, ať je prodáván v tržnici nebo na tržišti, v maloobchodní prodejně NEBO v tržních sítích (obchodních řetězcích).

Tyto změny se promítají i do pokynů k povinným informacím na etiketě v rámci naší soutěže.

Přistoupíme ke komentáři k jednotlivým kritériím.

a) fyzikálně chemické vlastnosti

Medy musí splňovat parametry vyhlášky č.76/2003 Sb. ve znění pozdějších předpisů. V soutěži se provádí základní rozbor. Obsah vody, obsah sacharózy, obsah HMF (hydroxymethylfurfural) a elektrická vodivost. Požadavky na obsah vody a HMF jsou přísnější podle Normy Český med.

b) povinné údaje na etiketě

1. Název: MED

to je oproti loňsku nové. Název „Med“ může být doplněn

- údajem květový nebo medovicový, podle původu medu.
Pokud toto uvedete, musí označení odpovídat hodnota elektrické vodivosti.
- Zůstává možnost použít označení „Med medovicový smíšený, nebo „Med květový smíšený“, **nelze** napsat jenom „Med smíšený“.
- regionálním, územním nebo místním označením původu, **pokud med pochází zcela z uvedeného zdroje původu**, např. „Med z Brd“.
- **druhem rostlin**, z nichž pochází, pokud výrobek pochází zcela nebo převážně z uvedeného druhu a má odpovídající organoleptické, fyzikálněchemické a mikroskopické charakteristiky, třeba pylová zrna z uvedené rostliny, např. „Med lipový“.
Pozor, při kontrolách se vámi uvedený údaj bude ověřovat pylovou analýzou, která však nemá stanovená žádná oficiální limity pro procentická zastoupení pylových zrn. Proto je lepší namísto deklarace jednodruhového medu použít neutrální formulaci jako např. „Med z akátové oblasti“.
V naší soutěži se řídíme senzorickým hodnocením.

2. Jméno, příjmení a adresa bydliště chovatele nebo jde-li o fyzickou osobu, nebo názvem a sídlem chovatele v případě právnické osoby (firmy).
3. Množství - doporučujeme uvádět hmotnost v gramech nebo kilogramech. Nelze udávat hmotnost v litrech, to je jednotka pro objem.
4. Původ: Země kde byl med získán; tj. uvést: Původ: Česká republika.
Často se používají zkratky ČR nebo CZ. Ale dle vyjádření kontrolních orgánů je použití zkratk v označení potravin obecně nežádoucí. Ne všechny zkratky jsou totiž dobře srozumitelné všem spotřebitelům. Takže požadavek na uvádění původu celým názvem země vychází také z čl. 7 odst. 2 nařízení (ES) č. 1169/2011, který stanoví: Informace o potravině musí být přesné, jasné a spotřebitelům snadno srozumitelné. V naší soutěži za uvádění zkratk body strhávat nebudeme, ale budeme požadovat uvedení země původu. Ale pokud si budete nechávat tisknout nové etikety, požadujte uvedení celého názvu země původu.
5. Datum minimální trvanlivosti.
Jsou tyto možnosti, jak toto uvést:
Datum minimální trvanlivosti do den, měsíc, rok
nebo
Datum minimální trvanlivosti do konce měsíc, rok (v případě, že si výrobce stanoví trvanlivost nejvýše v délce 18 měsíců)
nebo

Datum minimální trvanlivosti do konce rok (v případě, že si výrobce stanoví trvanlivost delší než 18 měsíců)

Lze také napsat: Minimální trvanlivost do data uvedeného*

* odkaz na místo, kde je datum uvedeno na etiketě nebo obalu.

Datum se uvádí v nekódovaném tvaru v pořadí den, měsíc a popřípadě rok.

Příklady	Správnost
Minimální trvanlivost do 12.12.2020	správné označení
Minimální trvanlivost do konce 12. 2020	správné označení
Minimální trvanlivost do konce 2020	správné označení
Minimální trvanlivost do 2020	chybné označení, chybí slovo „konce“ uvedením roku
Minimální trvanlivost do data uvedeného na víčku. Na víčku pak bude uvedeno 12.12.2020	správné označení
Minimální trvanlivost 2 roky od data vytáčení. Datum vytáčení: 12.6.2018	chybné označení, výraz ... 2 roky od.....legislativa nepřipouští
Spotřebujte do 12.5.2020. Uchovávejte v temnu při teplotě do 15°C	Lze použít, ale vhodnější pro potraviny podléhající rychleji zkáze, např jogurt.
Spotřebujte do 12.5.2020.	Chybné označení. Pokud použijete výraz „spotřebujte do...“, musíte uvést podmínky skladování
Spotřebujte do konce května 2020. Uchovávejte v temnu při teplotě do 15°C	Chybné označení. Pokud použijete výraz „spotřebujte do...“, musíte uvést datum ve formátu den,měsíc,rok

c) správnost doplňujících a nepovinných údajů

Těmi mohou být například údaje o **výživové hodnotě** medu. **Ty nejsou pro med povinné, nejlepší bude, je vůbec neuvádět.** Pokud je totiž na etiketu uvedete, budeme muset posuzovat jejich úplnost, správnost, umístění v jednom zorném poli a snadnou čitelnost. Tak to ukládají právní předpisy.

Vzor:

Průměrné výživové hodnoty ve 100 g:

energetická hodnota 320 kcal / 1,3 MJ

tuky 0 g, nasycené mastné kyseliny 0 g, sacharidy 80 g, cukry 76 g, bílkoviny 0 g, sůl 0 g

Nestačí uvést energetickou hodnotu bez obsahu živin nebo naopak seznam živin bez energetické hodnoty. Nulové hodnoty musí být ve výčtu živin obsaženy.

Dále se v tomto kritériu hodnotí, zda nejsou na etiketách uvedena **zdravotní a výživová tvrzení**, a tvrzení, která mohou uvádět spotřebitele v omyl.

Neuvádějte slova jako:

pravý, čerstvý, čistý, domácí, kvalitní, přírodní, léčivý, dietetický, lehce stravitelný, vhodný k prevenci..., nepište ani včelí med. Přesná znění požadavků najdete v článku 7 NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům a v § 2 vyhlášky 417/2016 Sb. o některých způsobech označování potravin

Odkaz na záruky kvality

Často na etiketách uvádíte různé značky kvality, například „Regionální potravina“. Toto tvrzení musí být doplněno informací, na základě čeho byla známka kvality medu přiřazena. Je to podobné jako, když se odkazujete na ocenění v soutěži "Český med" (i z minulých ročníků). Pokud použijete samolepící hologramové nálepky, dodržujte prosím tato pravidla: Uživatel nálepek musí být nositelem medaile Český med a na materiálu nebo etiketě musí být současně uveden tento text: *Zlatá (stříbrná) medaile Český med 20.. za med (druh medu uveďte podle diplomu).*

„Česká potravina“, „Vyrobeno v České republice“

Pravidla uvádění naleznete v § 3 vyhlášky 417/2016 Sb. a způsob grafického vyjádření v příloze této vyhlášky. Pokud bude na etiketě značeno slovně nebo graficky, bude se v naší soutěži kontrolovat, zda je v souladu se jmenovanými předpisy.

Číslo šarže.

Doporučujeme všem včelařům, kteří med prodávají na tržnicích nebo v obchodech, uvádět na etiketách medu i číslo šarže. Číslem šarže může být například datum vytáčení. K tomu je potřeba, vést si sešit záznamů o šaržích a archivovat si doma dva vzorky od každé šarže po celou dobu deklarované trvanlivosti. Pokud by došlo k reklamaci, můžete se o něco opřít, případně použít archivní vzorek ke kontrolní analýze.

d) senzorika

Medy musí být bez viditelných nečistot, u pastových medů se hodnotí také jemnost pasty. Jak již bylo zmíněno, pokud med označíte druhem rostliny, např. med akátový, med lipový, bude se to senzoricky také posuzovat.

e) celkový estetický dojem zaslání balení

- přehlednost a čitelnost údajů, rozlišení povinných a doplňkových údajů (hlavní je informace, že se jedná o MED)
- sladěná velikost, barevnost a typ písma
- vhodný výběr ilustrací nebo fotografií
- balení tvoří nejenom sklenice, ale i víčko

Oznámení výsledků

Nejdříve dostanete z laboratoře VÚVč Dol protokol o zkouškách dle vyhl. č. 76/2003 Sb., případně certifikát "Český med".

Protokoly rozesíláme **průběžně** všem, v pořadí, jak vzorky dostáváme a postupně analyzujeme.

Dodatečně, po celkovém vyhodnocení soutěže, rozešleme informaci o získání ohodnocení "Zlatá nebo Stříbrná medaile soutěže Český med roku 2018". Současně dostanete i pozvánku na slavnostní předávání medailí.

To se bude letos konat u příležitosti včelařské konference zlepšovatelů v Olomouci v sobotu 20.10.2018.

Těm, kteří si medaile nevyzvednou osobně, je zašleme poštou.

Seznam oceněných medů bude zveřejněn na našich webových stránkách, www.beedol.cz.

Pořadatelé si vyhrazují právo použít zaslané vzorky pro osvětovou činnost (články, přednášky a pod.).

Účast v soutěži je zcela dobrovolná a na zařazení do medailové kategorie není právní nárok.

Úhrada poplatku za účast v soutěži

Plná cena za účast v soutěži včetně ceny rozboru je 1120 Kč za jeden vzorek. Můžete využít dotaci 800 Kč, kterou za vás laboratoř vyřizuje. **Cena snížená o dotaci je tedy 320 Kč. Fakturu na platbu převodem posíláme společně s protokolem o vyšetření. Na dotaci má nárok každý registrovaný chovatel včel.** V dotačním roce (srpen 2017 - červenec 2018) můžete využít dotaci na čtyři rozboru medu.

Další akce zaměřené na propagaci kvalitního medu

Celoročně můžete posílat vzorky medu také do projektu **Med jak má být.**

(www.medjakmabyt.cz) a pro získání certifikátu Český med (www.beedol.cz/med)

Další užitečné informace

Účast v soutěži Český med se týká z velké části menších producentů, kteří prodávají med tzv. "ze dvora". Ti jsou dozorováni státní veterinární správou. Podmínky takového prodeje medu najdete na webových stránkách <https://www.svscr.cz/zivocisne-produkty/prodej-medu/>

Ing. M. Vořechovská

Ing. D. Titěra, CSc

Zkušební laboratoř VÚVě Dol